

Valga linna ja Karula, Sangaste, Taheva, Tõlliste ja Õru valdade ühinemisläbirääkimiste juhtkomisjoni koosolek

PROTOKOLL

Aeg: 19. mai 2016 kell 15.00 – 16.30

Koht: Valga raekoda

Osalejad: Kalev Härk (*Valga*), Rando Undrus (*Sangaste*), Agu Kabrits (*Õru*), Kalmer Sarv (*Õru*), Monika Rogenbaum (*Taheva*), Hille Tamman (*Taheva*), Madis Gross (*Tõlliste*), Mart Vanags (*Karula*), Rain Ruusa (*Karula*), Aira Varblane (*Valga*) ja Katre Kikkas (*ühinemise koordinaator*).

Koosolekul osalejate allkirjalehed on protokollis lahutamatuks lisaks.

Päevakord

1. Ülevaade ühinemisläbirääkimiste komisjonide tööst;
2. Ühinemisläbirääkimised:
 - a. Volikogu suurus;
 - b. Osakonnad ja nende ülesanded;
 - c. Teenuskeskuste asukohad;
 - d. Suurimad ühinemisega seotud kulud;
 - e. Uue kohaliku omavalitsuse üksuse nimi;
3. Kokkulepped edaspidiseks.

1. Ülevaade ühinemisläbirääkimiste komisjonide tööst

Ühinemise koordinaator Katre Kikkas andis ülevaate vahepeal toimunud valdkondlikest koosolekutest:

Haridus- ja noorsootöökomisjoni koosolek toimus 2. mail Keeni Põhikoolis. Jätkus arutelu hetkeolukorra kaardistamise osas, et saada asutuste kaupa ülevaade: koolid ja noortekeskused – korraldus ja eelarved; koolide osas on otsus, et kõik koolid jäävad ning noortekeskuste osas tuleb üle vaadata nende korralduslik pool (ruumid, eelarved ja palgad) ning on tähtis, et kõik noortekeskused oleksid ühtsed juriidilised isikud.

Kultuuri- ja spordikomisjoni koosolek toimus eile, 18. mail Valga raekojas. Toimus hetkeolukorra kaardistamine; arutelud spordikooli loomise ja MTÜ-de rahastamise üle. Komisjonis tekkis lahkeli, et kas ja kes peaks tegelema külakogukondadega?

Juhtkomisjoni otsus on, et selle teemaga tegeleb kultuuri- ja spordikomisjon, sest on kogukondlik tegevus.

Sotsiaal- ja tervishoiukomisjonil on vahepeal toimunud kaks koosolekut: esimene 21. aprillil ja teine koosolek toimus täna, enne juhtkomisjoni koosolekut ning ka seal tegeletakse jätkuvalt hetkeolukorra kaardistamise ja sotsiaaltoetuste ühtlustamisega. Täna sel koosolekul saavutati

kokkulepped universaalsetes toetustes, paljulapseliste toetus alates 3 lapsest ja teine suur otsus, et koolilõpetamisega seotud toetused on vajaduspõhised. Omavalitsuse poolt kingitakse koolilõpetajatele mälestusmeene. Sotsiaal- ja tervishoiukomisjonis leiti, et kõigis koolides tuleb hommikupuder ja tasuta koolilõuna, lisaks pikapäeva rühmade toitlustamine.

Majanduskomisjonil on vahepeal toimunud kaks koosolekut: esimene 21. aprillil ja teine koosolek toimus täna enne juhtkomisjoni koosolekut ning ka seal tegeletakse hetkeolukorra kaardistamise ja kommunaalmajandus ning ühistranspordiga seotud küsimustega. Majanduskomisjoni tänasel koosolekul lepitakse kokku, et hakatakse kaardistama ühistranspordi olukorda ja kirjeldama vajadusi, lisaks koostatakse tabel kommunaalmajanduse kaardistamiseks teenuste kaupa. Juhtkomisjonis oli küsimus, et kas ka koolitransporti ja sotsiaaltransporti ühistranspordi osas arvestatakse ja arutatakse? Koolitransport lisatakse, aga sotsiaaltransporti pole sotsiaal- ja tervishoiu komisjon veel arutanud, kust peaks tulema vajadus sotsiaaltransporti osas.

Rahanduskomisjoni koosolek toimus 26. aprillil Valga raekojas ning teemadeks olid laenu- ja investeringud, toetused ja palgaastmed. Tehti ettepanek, juhtkomisjon võtaks vastu otsuse, et omavalitsused teavitavad planeeritavatest täiendavatest kohustustest (laenudest) juhtkomisjoni. Plaanis koostada ühine tabel, järgmisel koosolekul arutatakse sotsiaaltoetuste osa, samuti palgatasemed ja nende ühtlustamine.

Õiguskomisjoni koosolek toimus 26. aprillil Valga raekojas ning arutati rahvaküsitluse korra ja omavalitsusüksuse põhimääruse koostamise teemadel. Antud teemade aruteludega jätkatakse 24. mail toimuval koosolekul.

2. Ühinemisläbirääkimised

Ühinemislepingu ülesehitus

Ühinemise koordinaator tutvustas koostatava ühinemislepingu ülesehitust, mille koostamisel sai vaadatud kolme erinevat ühinemislepingut (Kose piirkonna (ühinemise käsiraamatus), Saue piirkonna ja Tõrva piirkonna ühinemislepingud) ning juurde lisatud meie poolt olulised teemad. Iga lepingus kajastatud teema kohta on jagatud valdkondlik komisjon, kes teemaga tegeleb. Avalike teenuste osutamise ja arendamise punkti alla on alateemad:

- 1.1. Haridus
- 1.2. Huviharidus ja noorsootöö
- 1.3. Sotsiaalteenused ja -toetused
- 1.4. Rahvatervise ja tervishoiu korraldus
- 1.5. Külaliikumine ja koostöö kodanikeühendustega
- 1.6. Vaba aeg, kultuur, sport
- 1.7. Elamu- ja kommunaalmajandus, ühisveevarustus ja –kanalisatsioon, soojamajandus,
- 1.8. Ühis- ja koolitransport
- 1.9. Kohalikud teed, tänavad ja haljastus
- 1.10. Organisatsioonidesse kuulumine ja välissuhted

Täiendavalt arutleti ja lisati juurde turvalisuse tagamise teema, mida juhtkomisjoni liikmed pidasid oluliseks.

OTSUS: nõustuti tutvustatud ühinemislepingu ülesehitusega.

Volikogu suurus

20. aprilli juhtkomisjonis otsustati, et ühinemislepingusse kirjutatakse üks valimisringkond.

Ühinemislepingusse fikseeritakse volikogu liikmete arv, eelmisel koosolekul jäi volikogu koosseisu osas lahtiseks ning arutlusel on 25/27/29/31 liiget.

Ühinemise koordinaator pakkus arutluseks kaks keskmist numbrit: 29 volikogu liiget (koos Sangastega) või 27 volikogu liiget (ilma Sangasteta)

Toimus arutelu pakutud kahe variandi osas ning enamus pooldas 29 volikogu liiget, sest Sangaste vald osaleb ühinemisläbirääkimistel, Tõlliste valla esindaja sõnul arutati teemat volikogus, aga täpset numbrit ei fikseeritud, põhimõtte, et mida rohkem seda parem, samas tehniliselt liiga suur liikmete arv muudab tehniliselt töö keerukamaks. Üldlevinud mõiste volikogu liikmete arvu saamiseks on nõ kuupjuur omavalitsuse rahvaarvust ning sellisel juhul tulekski lähtuda välja pakutud variantidest arvestades ühinevate omavalitsuste rahvaarvu.

OTSUS: nõustuti välja pakutud lahendusega (27 ehk umbes kuupjuur rahvaarvust), et saada ühinenud omavalitsuse volikogu liikmete arv.

Osakonnad ja nende ülesanded

Võttes aluseks Valga linnavalitsuse ametite põhimäärustes toodud ülesandeid laekus omavalitsustelt järgmised ettepanekud:

- Tasuta traadita internetiühenduse pakkumine külades
- Mittetulundusühingute nõustamine asjaajamises – Valgas osutab teenust Valgamaa Arenguagentuur, samas selgitasid osalejad, et MTÜd teevad väga erinevaid projektitaotlusi ning on oluline, et näiteks teenuskeskuses olev ametnik oskab aidata või suunab vastava valdkonna spetsialisti juurde.
Eelmisel koosolekul sai kokku lepitud, et teenuskeskustes võiks olla tööl kuni 3 inimest, kes peaks olema nõ multifunktsionaalsete oskustega, kui abivajaja küsimusele kohe vastust ei tea, siis aitab lahenduse leida ja soovitat/lepib kokku/konsulteerib vastava spetsialistiga, aitab vajadusel taotlusvormi täita jne, samas ei tohi olla väga tehniline inimene, see võib probleeme tekitada, peab tundma ka teenuste sisu poolt, sõna asjaajamine tähendabki, et vajadusel soovitatakse järgmise isiku poole pöörduda.
- Hajaasustuse programmi korraldamine ja koordineerimine – maapiirkonnas on see väga oluline teema (näiteks Taheva vallas on selles osalemiseks vajanud 2016. aastal nõustamist 25 majapidamist ja sellele teemale on kulunud suur osa ajast ajast viimase kahe kuu jooksul).

Hetkel delegeeritud:

- Turismi arendamine – hetkel pole vastutavat töötajat, samas keegi peaks hoidma sidet katusorganisatsioonidega (Lõuna-Eesti Turism jne).
- Jäätmekorralduse hange teenusepakkuja leidmiseks – omavalitsusliidu kaudu tehtud ühishange lõpeb järgmisel aastal, tuleb läbi viia uus hange ning peame valmis olema hankes osalema 2017, kui otsitakse teenusepakkujat järgmiseks viieks aastaks.

Vallad teevad, aga linn mitte:

- Rahvastikuregistri toimingud (sünnid, surmad jne)

OTSUS: Struktuur on ülesannete põhjal juhtkomisjoni poolt heaks kiidetud ning minnakse edasi struktuuri koostamisega.

Teenuskeskuste asukohad

Omavalitsused on välja pakkunud järgmised teenuskeskuste asukohad:

- Karula: Lüllemäe küla
- Sangaste: Sangaste alevik
- Taheva: Hargla küla
- Tõlliste: Tsirguliina alevik
- Öru: Öru alevik

Ruumid on igal pool olemas, pannakse lepingusse kirja kohtade kaupa, tuleb vaadata, kas mõnes kohas on vaja teha täiendavat investeringut.

OTSUS: Lepiti kokku teenuskeskuste asukohtades. Pärast ühinemist hakkavad piirkondlikud teenuskeskused asuma: Lüllemäe külas (Karula piirkond), Sangaste alevikus (Sangaste piirkond), Hargla külas (Taheva piirkond), Tsirguliina alevikus (Tõlliste piirkond) ning Öru alevikus (Öru piirkond).

Suurimad ühinemisega seotud kulud

Ühinemise koordinaator tutvustas esialgseid arvutusi, mille kohaselt kujuneks ühinemise järgselt ühinemistoetus umbes 2 800 000 eurot ja ilma Sangasteta 2 500 000 eurot.

Makstakse välja kolmes osas 1/4 – 2017. aasta lõpuks (625 000 kuni 700 000); 2/4 – 2018. aasta I poolaastal (1,3 kuni 1,4 miljonit) ning 1/4 – 2019. aasta I kvartalis.

Ühinemisega seotud kulud:

- Ühinemise tehnilised kulud – dokumentatsiooni ümbervormistamine;
- Hüvitised – tuleb koostada esialgne ülevaade hüvitisteks kuluvast summast.
- Keskuse administratiivhoone - kas on vaja midagi muuta, riigimajade ehitamine on olnud jutuks, kuna Kesk tn 12 ei sobi riigimajaks, siis kaalutakse uue riigimaja kasutuselevõttu ning sellisel juhul võiks see hoone saada uue omavalitsuse keskuseks. Praegune linnavalitsuse administratiivhoone aadressil Puiestee 8 ei sobi, sest ruumi on vähe ning pole ka võimalik kaasaegseid lahendusi, Kesk tn 12 hoone on esinduslikum, aga samuti halva planeeringuga. Valga linnavalitsuse linnamajandusjuhataja vaatab ja pakub välja lahendusi, et oleks olemasolev hoone, mida saaks renoveerida, ei ole mõtet hakata ehitama uusi hooneid.
- Teenuskeskused
- Investeeringud – siin tuleb kokku leppida, mida on ühinevatele omavalitsustele kõige rohkem vaja.

Omavalitsustele on olulised investeeringud infrastruktuuri, eriti halb on olukord vee- ja kanalisatsiooni osas maapiirkondades. AS Valga Vesi omanik on linn ning selles osas tulevad tegevussuunad ning seda tuleks rakendada kõigi Valgaga ühinevate omavalitsuste hüvanguks.

Taheva valla kolmes külas osutab vee-ettevõtja teenust AS Valga Vesi. Taheva on olukorraga rahul, erakorralised asjad lahendatakse. Valga Vesi pakub teenust ka Hummuli vallas. Seoses konkurentsiameti otsustega on hetkel Valga Veel piirkonnades teenuse pakkumine kahjumlik (AS Valga Vesi rendib Konkurentsiameti arvatatud tasu eest teenuse pakkumiseks vajalikku ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni taristut valdadelt). Uues olukorras on elementaarne, et piirkonnad ühendatakse Valga Vee alla ning vallad ja linn saavad Valga Vee projektides soodsama omaosalusega osaleda.

Investeeringuteks, kas on vaja veemajandusprojekte? Karulas puudub kanalisatsioon ja puhastid, Taheval tuleks lahendada Taheva Sanatooriumis reoveepuhasti rekonstrueerimise vajadus, projekte on palju kirjutada, et finantseeringut leida.

Otsustati küsida veemajanduse projektide osas investeeringuvajaduste tabel! Samuti alakomisjonidest küsida nende investeeringuvajaduste suuremaid prioriteete. Alustada tuleks arengukavades kirja pandud prioriteetidest ning siis jääksid nn joone alla neid asjad, mida hiljem teha. Investeeringud tuleb üle vaadata ka selle pilguga, et kust on võimalik saada projektipõhist toetusest ning eelistada projekte, mille tegemata jätmisel on oht saada keskkonnatrahve jne.

Ühinemistoetusest tuleks teha investeeringuid, mis tervikpiirkonda seovad, mõni tee, kokkusaamise koht jne. Võru maantee remondi osas on riigihalduse minister lubanud olla ühinemisläbirääkimistel kolmas osapool. Seda ühinemistoetuse raha eest ei tohiks teha. Maapiirkondades tahetakse kergliiklusteid, majanduskomisjonis oli veel teemaks, et ühinenud omavalitsuse bussiliinidel kaob riigi dotatsioon. Seega omavalitsuse siseste liinide doteerimise küsimus on vaja ära reguleerida, üheks võimaluseks on tulumaksulaekumise osa tõstmine.

OTSUS: Hüvitiste ja investeeringute teema arutatakse rahanduskomisjonis ning tutvustatakse järgmisel juhtrühma koosolekul.

Tekkis diskussioon, mis on muud kulud, mis võivad ühinemisega kaasneda. Ühinemise koordinaator ütles, et tal on näide Hiiu valla ühinemisest ning saadab vastava tabeli juhtkomisjonile. 30. mail toimub ühinemise koordinaatorite ja projektijuhtide infopäev Paides ning ka sealt on võimalik saada informatsiooni.

Üheks järgmise koosoleku teemaks võtame struktuuri koos ametikohtadega, lähenemine struktuurile peaks olema ratsionaalne, raha kuskilt juurde ei tule ning ühinedes oleme suures plaanis täpselt samas seisus, mis täna.

On kaks varianti, kas ametikohtade arv samaks, paaris kohas on nii tehtud, et kõik saavad esialgu tööd jne ning paari aasta jooksul struktuur läheb ise paika, teine variant on, et kirjeldame minimaalse struktuuri, viime läbi sisekonkursid jne.

Kindlasti tuleb inimeste liikumist ette, aga ühinemise käigus ei tohiks ilma jääda headest spetsialistidest. Avaldati veel arvamust, et vallavanemal, kes jätkab peale ühinemist tööd ei ole sobilik hüvitist saada. Hüvitised on tänase seaduse eelnõuga paika pandud, olenevalt ametiajast kas 12 või 6 kuud. Ülejäänud töötajatele ühinemise seadus ei näe ette kompensatsiooni, siin tuleb võtta aluseks kas ATS või töölepinguseadus.

Tuleb välja arvutada, mis on maksimum summa, mis võib kuluda ühinemisel kompensatsioonide maksmiseks omavalitsusjuhile ja volikogu esimehele. Kindlasti tekib kuskil nn ülejääk ja aga siiski leiti, et suuri koondamisi ühinemise käigus ei tule.

Järgmiseks koosolekuks koostatakse võimaliku struktuuri osas sisematerjal ning siis vaataksime kriitiliselt, et kuhu suunas liikuda, et saaksime teha ratsionaalseid otsuseid. Töökoormus – töömahtude hindamine, valdkondlike komisjonidest küsida.

OTSUS: Uues ühinenud volikogus on volikogu esimehe koht palgaline ehk 100 % tööaeg.

Uue kohaliku omavalitsuse üksuse nimi

Eelmisel juhtkomisjoni koosolekul sai kokku lepitud, et ühinenud kohaliku omavalitsuse üksuse nimeks ühinemislepingus saab Valga.

Tänase koosoleku arutelu teemaks oli, kas uus moodustatav omavalitsusüksus on linn või vald.

Tõlliste vald, pooldab valla nime ning Valga jääks vallasiseseks linnaks – sellised on ka näiteks Rapla, Otepää ja Põlva. Öru vald tõi esile, et enne ei tohi ajakirjandus nimeküsimumst kajastada, kui pole volikogudes arutatud ja sellega me väldiksime naabrite tehtud vigu.

Öru vald soovitas, et ajakirjanikud võiksid osaleda kõigi ühinevate volikogude istungitel aga samas ei ole ka võimalik selliseid korraldusi anda. Lepiti kokku, et ühinemise koordinaator teeb tabeli ühinevate omavalitsuste volikogude istungite aegadest ning sellest informeeritakse avalikkust. Samuti jõuti arutelu käigus selgusele, et juba enne jaanipäeva tuleb läbi viia esimesed rahvakoosolekud, et kohalikud elanikud ühinevatest omavalitsustest oleksid informeeritud ja kaasatud. Kindlasti peaksid osalema omavalitsuse juhid ja volikogude esimehed.

OTSUS: Esimesed rahvakoosolekud viiakse läbi juunis, kus arutatakse ka ühinenud kohaliku omavalitsuse üksuse nime küsimust. Omavalitsuste esindajad saadavad volikogu istungite ajad ning nendest teavitatakse avalikkust.

Esimesed avalikud kohtumised peaks olema enne jaanipäeva, igas omavalitsus annab ühinemise koordinaatorile teada ning lepitakse aeg kokku. Taheva vald pakkus välja, et 6. juuni kell 17 Hargla maakultuurimajas ja Öru vald 8. juuni kell 17 Öru kultuurimajas.

Ülejäänud omavalitsused täpsustavad võimaliku rahvakoosoleku aja.

3. Kokkulepped edasiseks

Valga linnapea informeeris, et sügisel on plaanis korraldada ühinenud kohaliku omavalitsuse üksuse visioonikonverents, mis võiks toimuda kas 14. või 15. oktoobril 2016. aastal. Sellel üritusel tutvustaksime vahetulemusi ja olemasolevat ühinemislepingu projekti.

OTSUS: Järgmine ühinemisläbirääkimiste juhtkomisjoni koosolek toimub 8. juunil kell 12.30 Valga raekojas ning arutlusele võetakse järgnev: rahvaküsitluse kord, teenistujate koosseis ja investeringuvajadused.

Kalev Härk

Koosoleku juhataja

Aira Varblane

Koosoleku protokollija